

USPEH

ISSN 1855-5020

ČASOPIS GOSPODARSKE ZBORNICE
DOLENJSKE IN BELE KRAJINE

WWW.GZDBK.SI

INTERVJU

TATJANA FINK,
PRESEDNICA UPRAVE
TRIMA, D. D., TREBNJE

V SREDIŠČU

**FINANCIRANJE RAZVOJA
Z NEPOVRATNIMI SREDSTVI**

POGLEDE

**VREDNOTE - KOT RAZVOJNA
INFRASTRUKTURA**

NAPOVEDNIK DOGODKOV POLETJE 2009

JUN.	DOGODEK	IZVAJALEC	TRAJANJE ŠTEVILO UR	KOTIZACIJA ZA ČLANE GZDBK	ZA DRUGE
10. 6.	ZBOR ČLANOV SEKCIJE ZA INFORMATIKO S PREDAVANJEM ROBERTA TRNOVCA, PREDSEDNIKA UPRAVE S&T SLOVENIJA	Sekcija za informatiko	2,5	Brezplačno.	Brezplačno.
11. 6.	VIRI FINANCIRANJA IN AKTUALNI RAZPISI	Maša Repež Center za konkurenčnost pri GZS	3	Brezplačno.	50 €
11. 6.	PODELITEV NAGRAD ZA INOVACIJE GZDBK ZA LETO 2008	Sekcija za kakovost in inovativnost	2	Brezplačno.	Brezplačno.
12. 6.	PRODAJA REŠITEV	Jasmina Ridzi, Amidas, d. o. o.	7	120 €	250 €
16. 6.	10 VEŠČIN USPEŠNEGA DELA S STRANKAMI – V TURIZMU IN GOSTINSTVU	Delavnico organiziramo v sodelovanju s CPU. Anka Zajc, CPU	3	75 €	122 €
18. 6.	11. SEJA UPRAVNEGA ODBORA GZDBK	Upravni odbor GZDBK	2	/	/
22. 6.	AKTUALNI UKREPI AKTIVNE POLITIKE ZAPOSLOVANJA IN NOVOSTI ZAKONA O DELNEM POVRAČILU NADOMESTILA PLAČE	Sabina Špehar Pajk in Iris Lojvec, Zavod za zaposlovanje	2	Brezplačno.	Brezplačno.
29. 6.	KAKO KOMUNICIRATI SPREMEMBE, ODPUŠČANJA NOTRANJI IN ZUNANJI JAVNOSTI?	Dogodek organiziramo v sodelovanju s Slovenskim društvom za odnose z javnostmi. Edita Kuželj Krajnovič	2	*Brezplačno.	Brezplačno.
30. 6.	12. SEJA UPRAVNEGA ODBORA GZDBK POMEN AVTOCESTE ZA RAZVOJ DOLENJSKE IN BELE KRAJINE	Upravni odbor GZDBK	2	/	/
SEPT.	DOGODEK	IZVAJALEC	TRAJANJE ŠTEVILO UR	KOTIZACIJA ZA ČLANE GZDBK	ZA DRUGE
8. 9.	TELEFONSKA POSLOVNA KOMUNIKACIJA V ANGLEŠČINI	YURENA, šola tujih jezikov, Novo mesto	3	Brezplačno.	50 €
9. 9.	POSLOVNA KORESPONDENCA V NEMŠČINI	YURENA, šola tujih jezikov, Novo mesto	6	69 €	111 €
10. 9.	HITRA, UČINKOVITA IN TRANSPARENTNA KOMUNIKACIJA V PODJETJU	Franja Ridzi, Amidas, d. o. o.	3	50 €	120 €
11. 9.	POSLOVNI PROTOKOL	Irena Korošec	4	60 €	110 €
15. 9.	NOVOSTI NA PODROČJU IZVRŠB	Frančiška Fišer	3,5	79 €	129 €
16. 9.	E- POSLOVANJE UPRAVE Z GOSPODARSKIMI ORGANIZACIJAMI	Jože Preskar in Marjan Gorjup, Upravna enota Novo mesto	1,5	Brezplačno.	25 €
17. 9.	PRODAJA KOT VODENJE	Andreja Tomažin, Promens	3	69 €	120 €
22. 9.	POSLOVNO POGAJANJE V ANGLEŠČINI	YURENA, šola tujih jezikov, Novo mesto	6	60 €	111 €
23. 9.	KAKO NA VRH SPLETNIH ISKALNIKOV?	Andraž Štalc, Red orbit	3,5	Brezplačno.	120 €
24. 9.	KARIERNO USMERJANJE ZAPOSLENIH	RIC, Novo mesto	3	Brezplačno.	75 €
30. 9.	FORUM DOBRE PRAKSE RAVNANJA S ČLOVEŠKIMI VIRI V TRIMU	Sekcija za ravnanje s človeškimi viri	3	Brezplačno.	Brezplačno.
	ZBOR ČLANOV SEKCIJE RAČUNOVODSKIH SERVISOV S PREDAVANJEM O ZAVAROVANJU ODGOVORNOSTI RAČUNOVODIJ	Sekcija računovodskih servisov Tadej Avsec, Zavarovalnica Tilia, d. d.	2,5	Brezplačno.	Brezplačno.

Napoved dogodkov izkazuje stanje na dan 31. 5. 2009. Pridržujemo si pravico do sprememb in dopolnitev. V ceno kotizacije ni vračunan 20% DDV. Pri brezplačnih dogodkih za vse udeležence imajo pri zasedbi razpoložljivih mest prednost člani GZDBK. Prijave sprejemamo do zapolnitve razpoložljivih mest. V kolikor se udeležba pri plačljivih dogodkih ne odjavi pravočasno, zaračunamo kotizacijo v celoti. Več o dogodkih v "Koledarju dogodkov" na <http://www.gzdbk.si/si/storitve/koledar>. Če želite, da vas obveščamo o naših dogodkih, nam to sporočite na elektronski naslov info@gzdbk.si.

* Dogodek je brezplačen, namenjen članom GZDBK in tistim, ki to nameravate postati v bližnji prihodnosti.

YURENA

šola tujih jezikov

www.yurena.si

SMO
DOBRI
GOSPODARJI

Vsak torek
ob 22.30

TELEVIZIJA
vaš
kanal

JUNIJ 09

NAPOVEDNIK	2
UVODNIK	3
POGLED	4
MNENJA	5
V SREDIŠČU:	
NEPOVRATNA SREDSTVA	6-7
OBVEZNO BRANJE	
TRG DELA	8
PROJEKT	
POMAGAJMO ODKRIVATI TALENTE	9
INTERVJU	
TATJANA FINK, PREDSEDNICA UPRAVE TRIMA, D. D., TREBNJE	10-12
FORUM	
FORUM ODLIČNOSTI IN MOJSTRSTVA	13
POSVET SOE	14-15
DOBRA PRAKSA	
DOGOVOR REVOZ - ADRIA MOBIL	16-17
POSVET SI	18-19

IZDAJATELJ:

Gospodarska zbornica Dolenjske in Bele krajine
Novi trg 11, 8000 Novo mesto
info@gzdbk.si, www.gzdbk.si

ODGOVORNI UREDNIK:

Franci Bratkovič (franci.bratkovic@gzdbk.si)

UREDNIŠKI ODBOR:

Nataša Štajdohar Derganc, Boris Bukovec, Peter Geršič,
Stane Gorenc, Slobodan Jovič, Tomaž Kordiš

LEKTORIRANJE:

Nina Štampohar
Oglasi niso lektorirani. Uredniški odbor se je odločil, da ob imenu in priimku opušča akademske naslove.

OBLIKOVANJE IN PRODUKCIJA:

Solos, d. o. o.

TISK:

Tiskarna Novo mesto

FOTOGRAFIJA:

Arhiv GZDBK, Arhiv Trimo, Alenka Lamovšek

NAKLADA:

1500 izvodov. Glasilo prejemajo člani Gospodarske zbornice Dolenjske in Bele krajine in je brezplačno.

Uredništvo si pridržuje pravico, da po potrebi skrajša ali slogovno predela članke.

ISSN 1855-5020

NEPOVRATNA EVROPSKA SREDSTVA

VELIKO NAŠIH PODJETNIKOV ŽE IMA IZKUŠNJE S TEGA PODROČJA. NEKATERI POZITIVNE, DRUGI NEGATIVNE, VSEM PA JE SKUPNO PRITOŽEVANJE NAD (PRE)JOBSEŽNO DOKUMENTACIJO IN POGOSTO NEŽIVLJENJSKIMI ZAHTEVAMI, KI SO VČASIH TAKŠNE, DA JIH LAHKO ZAPIŠE LE OSEBA, KI NI NIKOLI PRESTOPILA PRAGA REALNEGA SEKTORJA, KAJ ŠELE, DA BI V NJEM DELALA. V TISTEM REALNEM SEKTORJU, KJER NASTAJA REALNA DODANA VREDNOST.

Obsežnost dokumentacije in izpolnjevanje zapletenih obrazcev marsikaterega podjetnika odvrneta od prijave na razpis za pridobitev nepovratnih evropskih (v bistvu naših) sredstev. Potem so tukaj še upravičeni in neupravičeni stroški, zahteve po predložitvi internih podatkov (plačilni list ...) in še bi lahko naštevali. Razpisodajalci znajo hitro najti priročne izgovore. Najpogostejši so, da tako zahtevajo v Bruslju, da so takšni predpisi, da je premalo zaposlenih ... Skratka, vzroki za težave so vedno neke drugje. Do danes še nisem slišal nikogar, ki bi rekel, da pravila bere bolj natančno od tistega, ki jih je pisal, da je najbolj enostavno, da se skriješ za predpise, da raje zastaviš nekoliko strožje, da se izogneš odgovornosti ... Pa vendar rešitve niso tako zelo daleč.

Za začetek bi lahko združili vse razpise pod eno streho. S tem bi poenotili obveščanje, oblike razpisov in odpravili vrsto vprašanj v slogu: »Ali se lahko javim na ta razpis, ko sem se pred leti na podobnega pri drugem skladu?« Država sicer obljublja, da bo to storila, obljube smo slišali že konec lanskega leta. Čas, namenjen črpanju sredstev, se izteka, država pa nič. Pri tem nehote pomislim na hitrost ukrepanja pri reševanju finančnega in avtomobilskega sektorja čez lužo.

V nadaljevanju bi zelo koristilo, če bi v pravila zapisali, da je obvezna uporaba pragmatizma - ali kakor rad pove pravnik, ki ga zelo cenim: Delaj po zdravi kmečki pameti. Lahko dodam, da je ta pamet tista, ki nas je obdržala skozi stoletja in ustvarila pogoje današnjemu razvoju. Pri tem je seveda nujno, da se ne bojimo prevzeti tveganja, da znamo zaupati in da smo pripravljeni za svoja dejanja prevzeti odgovornost.

Vedno znova pa se nasmehnem ob predstavitev razpisov, ko razpisodajalci prisotne učijo, kako morajo napisati, da bo strošek priznan kot upravičen. Če povem nekoliko drugače. Učijo, kako je treba lagati, da prideš do sredstev. Na tem mestu se po začetnem nasmešku resno zamislim. Čemu so potem potrebne tako stroge razpisne zahteve, tako obsežna dokumentacija, tako obsežno poročanje? Namesto da nas učijo, kako napisati, da bo prav, predlagam, da se državni uradniki odpravijo na obisk k podjetjem, si ogledajo proizvodnjo, intervjujajo ključne zaposlene, malo pobrskaajo po internetu, na katerem lahko najdemo bilance za zadnja leta, in si na tak način ustvarijo vtis, za kakšno podjetje gre. S tem bi odpadel marsikateri nadzor. Prepričan sem, da bi na ta način veliko hitreje našli tiste podjetnike, ki imajo vsebinske projekte. Skratka, na koncu bi bilo zadovoljstvo vseh vpletenih bistveno večje.

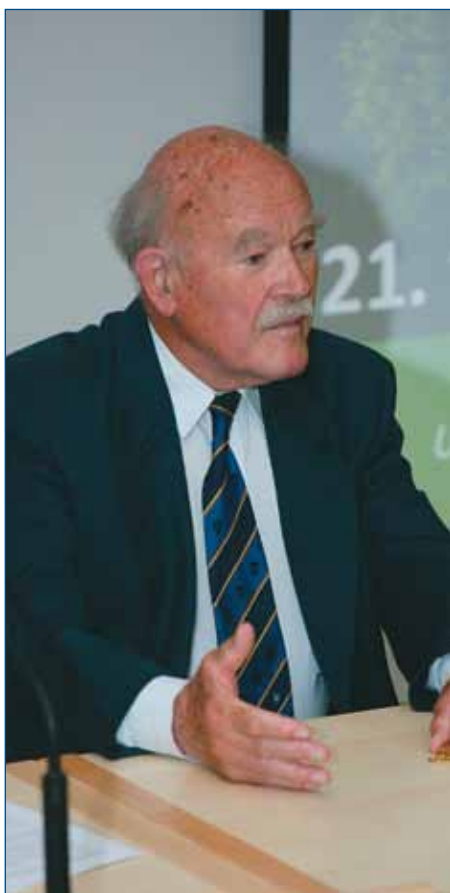
Najbolj bom zadovoljen, ko se bodo na projekte javljali podjetniki, ki imajo vsebinsko dobre projekte in svoj čas namenijo opravljanju svoje osnovne dejavnosti, in da ne bodo »zmagovalci« razpisov tisti, ki znajo pripovedovati in prilagajati zgodbe na način, da so všečni razpisnim pogojem, kasneje, ko so sredstva izčrpana, pa od projekta ne ostane nič uporabnega.

Naj končam s pozivom, da se je vseeno vredno potruditi. To nam dokazujejo primeri naših podjetnikov, ki so uspeli. Zgledujmo se po njih. Vsi skupaj si še naprej prizadevajmo za izboljšanje pogojev sodelovanja v razpisih.

Bratkovič
FRANCI BRATKOVIČ

VREDNOTE – KOT RAZVOJNA INFRASTRUKTURA

POGOVOR S FRANCETOM BUČARJEM

Ali ocenjujete nas, Slovence, kot inovativne ljudi? Smo dovolj pogumen in domiselni narod?

Na to vprašanje je treba gledati najprej skozi našo zgodovino. Slovenci so bili vedno zelo pridni, zelo delovni. Toda delali so za druge, ne zase. To se nam še danes pozna, ko imamo svojo državo, pa ne vemo, kaj z njo. Lastna država nam je še vedno kot neki tujek; dojemamo jo kot privid, ne kot realnost v tej sedanjosti. Poleg tega smo bili skozi zgodovino vedno deležni konzervativne vzgoje, ki se je podala podrejenemu človeku, kar nam je tudi precej škodilo. Zapoved je bila: Drži se ustaljenih poti, ne segaj daleč, bodi to, kar si ... Žal – generalno gledano – naše okolje še vedno ni dovolj spodbudno za inovativnost, za smeje posege.

Predstojnica Inštituta za slovensko izseljenstvo pri Znanstvenoraziskovalnem centru SAZU Marina Lukšič Hacin pravi, da so se v naši zgodovini izseljevali predvsem pronicljivi, inovativni in pogumni ljudje. Vnovič smo ne dolgo nazaj začeli govoriti o begu možganov – odhajajo torej naši najbolj razvojno naravnani ljudje?

Poudariti je treba, da za uresničitev svojih idej, vizij, inovacij ... človek potrebuje pravo, spodbudno okolje. Glede izseljenstva bi vendarle dodal, da so se izseljevali predvsem zaradi revščine, verjetno pa drži, da so se v svet podali bolj pogumni, bolj pronicljivi. Danes se dogaja, da hoče večina mladih delati v tujini – brez tehtnega premisleka, brez vedenja, poznavanja pogojev in brez vsakega pomisleka si želijo v svet. Spodbujanje pretoka delovne sile v EU sprejemajo brez vsakega vnaprejšnjega vprašanja. Sicer pa ne le pri mladih, nikjer ni zaznati evro skepticizma – vnaprej je vse iz EU sprejeto kot dobro. Kot da ne bi imeli za seboj že podobne izkušnje z Jugoslavijo – takrat je bilo pregrešno podvomiti v Beograd, danes to očitno velja za Bruselj. Za inovativnost, po kateri me sprašujete, pa je vendarle prvi pogoj skepsa. Dvom je izvor inovativnosti. Kdor ni rojen z dvomom v sebi, si ga lahko privzgoji – na to nas bi morala pripraviti šola, družba. Naše okolje bi nas moralo spodbujati k temu, da bi znali zdravo podvomiti. To je tudi podlaga za konstruktivno uporništvu, uporništvu rodi novosti. Tega pa pri nas, še zlasti v povezavi z EU, ni zaznati.

Kako gledate na sredstva, ki jih skozi razpise omogoča EU?

Mislím, da smo to zgodbo že enkrat doživljali – spominja me na nekdanji jugoslovanski sklad za nerazvite. Po mojem mnenju bi bilo največ narejenega, če bi omogočili razvoj spodbudnega okolja, da bi se t. i. nerazviti lahko pospešeno razvijali sami. Razjezi me tudi, ko slišim slogan

Evropa brez meja. Le v političnem smislu naj ne bo meja, sicer so meje nujne – vsak izdelek, vsak delček narave, vsak človek je individuum, je omejen, sicer ga sploh ne bi bilo. V tem smislu se je treba zavedati meja, ker tako zavarujemo tudi našo identiteto.

Ko govorite o znanosti, inovativnosti, razvoju, opozarjate na celovitost, na harmonijo ...

V harmoniji vidim odgovor na reševanje današnjih problemov, tudi svetovne krize. Tudi ko govorimo o odličnosti, to razumemo kot harmonijo. Zato bi se morali takrat, ko govorimo o izumih, inovacijah, razvoju, zavedati tudi vrednot. Seveda je nujen razvoj na vseh področjih, vendar pa ta razvoj ne sme biti nosilec neskladnosti. Zato mora razvoj, ki te neskladnosti ponavadi prinaša s seboj, nujno spremljati analiza posledic, ki jih sproža v našem življenju, temu pa mora slediti ustrezno ravnanje. Pravilno človek ravna, ko so vključena tudi čustva; zato cenim čustvene reakcije, saj so odraz prvinskih vrednot; te so duhovno sidro. Človekova temeljna dilema je razpeta med dobrim in slabim. Merilo za to ima vsak človek v sebi in se ga pač ne da predpisati.

Pravite, da so vrednote kot infrastruktura.

Seveda – napredek, razvoj itd. mora potekati skupaj z vrednotami – z roko v roki! Sicer se napredek lahko spremeni v svoje nasprotje. Nekdanje vrednote, ki so navajale k varčnosti in previdnosti pri razpolaganju z dohodkom, so kar na enkrat postale ovira za družbeni razvoj; pojmovane so bile skoraj kot protivrednote, ki zavirajo potrošnjo. Nekoč so bile finance odraz realnega stanja, kar uči tudi zdrava pamet, da je prav. Danes so področje zase, ki z realnostjo nimajo kaj dosti skupnega. Do odtujevanja na različnih ravneh je prišlo zaradi odsotnosti vrednot. ■

RAZVOJ IN INOVACIJE, KI ZAHTEVAJO VELIKA VLAGANJA, SO POGOJ ZA NAPREDOVANJE VSAKEGA PODJETJA. KOLIKO SREDSTEV SO NAŠA PODJETJA USPELA PRIDOBITI IZ RAZPISOV EU, KAKO OCENJUJEJO RAZPISE IN KAKŠNE SO IZKUŠNJE PRI SODELOVANJU NA RAZPISIH EU, SMO POVPRASALI V TOKRATNIH MNENJIH.

ANDRAŽ RUMPRET,
ISKRA PIO, D. O. O.,
ŠENTJERNEJ

*Iskra Pio iz Šentjerneja s 70 zaposlenimi ima pester program dejavnosti - tehnologijo za čiste prostore ter čistilno tehnologijo, kriogeno posodo za shranjevanje tekočega kisika ter program alu stavbnega pohištva. Direktor **Andraž Rumpret** pravi, da njihovo delo temelji na razvoju in inovacijah. Vendar svojih inovacij in patentov ne prijavljajo, ker to zahteva preveč administracije, za katero nimajo kadrov in ne časa.*

*Pri razpisih za EU sredstva so si zato dvakrat pomagali s svetovalno agencijo. Do sedaj so se trikrat prijavili na EU razpise, uspešni so bili enkrat - pri razvoju kriogene posode. Pri eni od neuspešnih prijav so zaprosili za vpogled v ocenjevanje. »Manjkali sta nam le dve točki. Dva ocenjevalca sta bistveno različno ocenila projekt - pri enem smo dobili 60, pri drugem 80 točk; meja je bila 72. Očitno kriteriji oz. izhodišča še niso poenoteni,« pravi **Andraž Rumpret**.*

*Pomoč svetovalne agencije vidijo predvsem pri izpeljavi tehničnega dela prijave, oni pa bodo tesno sodelovali pri oblikovanju njenega vsebinskega dela. »Večino dokumentacije, še zlasti vizijo posameznega projekta, lahko pripravijo le tisti, ki so ga sooblikovali. Zato mora biti prijava na razpise skupno delo,« poudarja **Andraž Rumpret**.*

DEJAN ŠKOFJLANC,
TINDE, D. O. O.,
TREBNJE

*»Prijavili se bomo na naslednji razpis za pridobitev evropskih sredstev s področja inovacij,« pravi **Dejan Škofljanc**, direktor invalidskega podjetja Tinde iz Trebnjega, ki je hčerinska družba Trima. Do sedaj še niso konkurirali za EU sredstva, ker niso imeli realnih možnosti za to. Tinde ima 28 zaposlenih, program in proizvodnja sta prilagojena invalidom. »Izdelujemo tipske izdelke za Trimove strehe in fasade pa tudi druge kovinske izdelke za gradbeništvo. Naši kupci so, poleg Trima, še drugi proizvajalci in monterji kovinskih konstrukcij ter montažnih zgradb.« Po naročilu izdelujejo tudi različne manjše konstrukcije in veljajo za hitrega in fleksibilnega partnerja.*

*Direktor **Škofljanc**, ki podjetje vodi od lanske jeseni, se zaveda, da bodo napredovali le z znanjem in razvojem novih izdelkov. Zato ga veseli, da so letos maja od Trima prevzeli program PIROFIX, to je program požarne zaščite prebojev v stenah in stropih. Z razvojem novih izdelkov iz tega programa se bodo lahko prijavili tudi na razpis za sredstva EU za področje inovacij. Z evropskimi sredstvi bi pokrili vsaj del vložka v investicijo. »Seveda sredstva niso vse. Pomembno je, da imamo takšno inovacijo, ki nam bo vloženi denar vrnila čim hitreje,« dodaja **Dejan Škofljanc**.*

VERICA PEŠELJ,
GTM, D. O. O.,
METLIKA

*Podjetje Gostinstvo in turizem, d. o. o., Metlika je bilo že trikrat uspešno na razpisih za evropska sredstva. Solastnica in direktorica **Vera Pešelj** pravi, da so si pri prijavi na razpise pomagali tudi z zunanjimi ustanovami, kar se jim je obrestovalo. Zahtevno dokumentacijo mora seveda prosilec pripraviti sam, za tehnično pomoč pri izvedbi prijave je pomoč zunanjih ustanov, po njenem mnenju, prava odločitev. »Po mojih izkušnjah morajo imeti podjetja projekte že pripravljene, torej morajo vedeti, kaj želijo, in na tej osnovi iščejo ustrezen razpis.« Na prvem razpisu so bili zavrženi, ker je bil namenjen večjim gostinskim in turističnim podjetjem; na prihodnjih, namenjenih manjšim in srednje velikim, so uspeli. Enkrat so prejeli sredstva za turistično infrastrukturo, dvakrat za področje kadrov. Izjemnega pomena so evropska sredstva, s katerimi so prenovili hotel Bela krajina in izboljšali pogoje v ostalih treh enotah. Tri njihove enote so v Metliki, četrta v Podzemlju. Pri zavodu za zaposlovanje so kandidirali za evropska sredstva, ki so bila namenjena sofinanciranju spodbujanja zaposlovanja težje zaposljivih brezposelnih oseb ter spodbujanja zaposlovanja za krajši delovni čas in tudi pri tem so bili uspešni. »Sklep že imamo, finančno pa bo uresničen v letošnjem letu,« dodaja direktorica.*

DEJAN GABRIČ,
STELEM, D. O. O.,
ŽUŽEMBERK

***Dejan Gabrič**, direktor podjetja Stelem, ki kar 98 odstotkov svoje proizvodnje izvozi v države EU, Južno Ameriko in nekaj na Daljni vzhod, je pravkar oddal dokumentacijo na razpis za evropska sredstva s področja raziskav in razvoja projektov. »Do sedaj smo na razpisih konkurirali trikrat, uspešni smo bili enkrat. Po daljšem času smo se spet prijavili in seveda računamo na uspeh.« Tudi pri tokratnem oblikovanju prijave za EU sredstva niso iskali pomoči zunanjih svetovalnih ustanov. Pri razpisu, pri katerem so bili uspešni, so nastopili skupaj z Inštitutom Jožef Stefan, s katerim tudi sicer sodelujejo. Podjetje je bilo nosilec projekta, prejemnik sredstev pa Inštitut, ker oni še niso imeli formalno organiziranega razvojnega oddelka, kar je bil pogoj za sodelovanje. Danes, pravi **Dejan Gabrič**, so pogoji bolj življenjski.*

Stelem ima 44 zaposlenih, izdelujejo pasivne keramične komponente za elektroniko, avtomobilsko industrijo, ogrevalno in belo tehniko, telekomunikacijo ter vojaško tehniko. Izdelke in postopke, ki jih stalno razvijajo, uradno ne prijavljajo kot inovacije. V fazi prijave oz. registracije pa je njihov razvojni center, ker izkušnje kažejo, da je tudi za primere, kot so razni razpisi, razvojno dejavnost dobro formalizirati.

FINANCIRANJE RAZVOJA Z NEPOVRATNIMI SREDSTVI

NEPOVRATNA SREDSTVA IZ SKLADOV EVROPSKE UNIJE LAHKO PREDSTAVLJAJO IZJEMNO POMEMBNO VLOGO PRI URESNIČEVANJU RAZVOJNIH PROGRAMOV PODJETIJ, SAJ OMOGOČIJO NAKUP NOVE TEHNOLOŠKE OPREME, SOFINANCIRANJE RAZISKOVALNO RAZVOJNE DEJAVNOSTI ALI ZAPOSLOVANJE NOVIH KADROV. ČEPRAV JE GLAVNI MOTIV ZA PRIJAVO NA RAZPIS VEČKRAT RAVNO PRIDOBITEV NEPOVRATNIH SREDSTEV KOT TAKIH, IZKUŠNJE KAŽEJO, DA SO NAJUSPEŠNEJŠE PRIJAVE TISTIH PROJEKTOV, KI BI JIH IZVEDLI TUDI, ČE ZANJE NE BI DOBILI NEPOVRATNIH SREDSTEV.

Področje nepovratnih sredstev je zelo obširno. Če jih delimo enostavno na evropske in slovenske, so običajno za mikro, mala in srednja podjetja najzanimivejša zadnja, saj je možnost odobritve večja kot na evropskih razpisih. Za razliko od evropskih nepovratnih sredstev slovenski dostikrat nimajo zahteve po partnerstvu, zato se lahko podjetje dejansko osredotoči le na uresničevanje lastnih ciljev.

Evropski razpisi so namenjeni kompleksnejšim projektom, pri katerih gre predvsem za mreženje, izmenjavo dobrih praks in skupno razvijanje novih izdelkov ali storitev.

V medijih je bilo zadnje čase veliko govora o nezadostnem črpanju evropskih sredstev. Delno lahko krivdo pripišemo razpisnim inštitucijam, delno pa tudi slabo pripravljenim projektom. Dostikrat projekt nastaja šele takrat, ko že izpolnjujemo razpisne obrazce, kar običajno pomeni, da prijavitelj nima potrebnega znanja in izkušenj pri pripravi in vodenju projektov. Razkriva tudi namen prijavitelja, ki je pridobitev nepovratnih sredstev, ne pa dejansko doseženi cilj projekta.

DOBRI PROJEKTI

Dobrim projektom je prav gotovo skupno naslednje: dobra ideja, kreativnost, inovativnost, drznost in odgovor DA na vprašanje, ali bi izvedli projekt tudi v primeru neuspešnega pridobivanja nepovratnih sredstev. Zato morajo projekti izhajati iz vaših strateških ciljev.

Pri tem je še pomembno dobro poznavanje svojega sektorja dejavnosti, stanja in trendov na regionalni in globalni ravni

in v primeru evropskih sredstev tudi relevantnih politik Evropske unije. Te so lahko uporaben vir idej pri oblikovanju lastnih strategij in snovanju potencialnih razvojnih projektov.

Vnaprej pripravljene razvojne projekte imajo veliko več možnosti za uspeh, saj bistveno olajšajo in skrajšajo pripravo dokumentacije, ko je razpis objavljen. V fazi priprave razpisnih pogojev je to lahko tudi vaše orožje za lobiranje pri razpisovalcih.

Podjetja lahko pridobijo nepovratna sredstva za naslednje projekte: izdelava investicijske dokumentacije (gradbena dokumentacija, študije izvedljivosti, IP, DIIP itd.), investicije v infrastrukturo ali tehnološko opremo, zaposlovanje in usposabljanje zaposlenih, povečevanje konkurenčnosti, raziskave in razvoj novih izdelkov in storitev, izmenjava znanj in dobrih praks, pilotna izvedba nekega projekta (testno podjetje).

INFORMACIJE O PRIHAJAJOČIH IN ODPRTIH RAZPISIH LAHKO NAJHITREJE DOBIMO NA SPLETNIH STRANEH USTANOV, KI OBJAVLJAJO RAZPISE, KJER SE LAHKO TUDI NAROČITE NA PREJEMANJE OBVESTIL O RAZPISIH PO ELEKTRONSKI POŠTI. NAVAJAMO NEKAJ SLOVENSКИH RAZPISOVALCEV RAZPISOV:

[Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja www.arsktrp.gov.si](http://www.arsktrp.gov.si)

[Javna agencija RS za podjetništvo in tuje investicije – JAPTI www.japti.si](http://www.japti.si)

[Javna agencija za tehnološki razvoj RS – TIA www.tia.si](http://www.tia.si)

[Javni sklad Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendije www.sklad-kadri.si](http://www.sklad-kadri.si)

[Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve www.mddsz.gov.si](http://www.mddsz.gov.si)

[Ministrstvo za gospodarstvo www.mg.gov.si/](http://www.mg.gov.si/)

[Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano www.mkgp.gov.si](http://www.mkgp.gov.si)

[Ministrstvo za okolje in prostor www.mop.gov.si](http://www.mop.gov.si)

[Ministrstvo za šolstvo in šport www.mss.gov.si/](http://www.mss.gov.si/)

[Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo www.mvzt.gov.si/](http://www.mvzt.gov.si/)

[Slovenska izvozna in razvojna banka – SID www.sid.si](http://www.sid.si)

[Slovenski okoljski javni sklad – EKO SKLAD www.ekosklad.si](http://www.ekosklad.si)

[Slovenski podjetniški sklad www.podjetniskisklad.si](http://www.podjetniskisklad.si)

[Slovenski regionalno razvojni sklad www.rdf-sklad.si](http://www.rdf-sklad.si)

[Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalni razvoj www.svlr.gov.si](http://www.svlr.gov.si)

[Zavod RS za zaposlovanje www.ess.gov.si](http://www.ess.gov.si)

Vsi razpisi so objavljeni tudi v Uradnem listu Republike Slovenije. Aktualne podatke o razpisih pa najdete tudi na spletnih straneh Gospodarske zbornice Slovenije www.gzs.si.

VSTOPNA TOČKA ZA VSE RAZPISE: WWW.EUSKLADI.SI

KORAKI ISKANJA NEPOVRATNIH SREDSTEV ZA VAŠ PROJEKT:

- Določanje strateških razvojnih načrtov podjetja
- Iskanje ustreznih razpisov
- Vzpostavljajte kontakta s skrbnikom razpisa in pridobivanje čim več informacij
- Priprava terminskega načrta prijave

VSAK RAZPIS NATANČNO DEFINIRA, KATERI SO UPRAVIČENI STROŠKI IN KATERI NE. NEKATERE VRSTE STROŠKOV SE PRAKTIČNO NIKOLI NE SOFINANCIRAJO.

Tipični primeri neupravičenih stroškov:

- DDV,
- obresti,
- rezervacije,
- negativne tečajne razlike,
- stroški najema, če so večji od stroškov nakupa,
- oportunitetni stroški,
- stroški lastniškega kapitala.

Stroški morajo biti vedno ovrednoteni po realnih tržnih cenah. Manipuliranje s stroški in/ali prihodki navadno pomeni manj točk za realnost finančnih projekcij, še zlasti pa lahko pride do težav pri poznejšem spremljanju porabe sredstev in uspešnosti investicije na ravni države.

RAZPISNI POGOJI

Razpisi ne bodo vedno ustrezali našemu projektu, zato je treba najprej preveriti, ali zadostimo vsem pogojem razpisa. Preverimo, ali so cilji in namen projekta vsebinsko skladni z namenom in cilji razpisa. Nato preverimo, ali naš projekt izpolnjuje vse tehnične pogoje, ki so navadno izločitveni faktor, kot npr. velikost podjetja, velikost investicije itd. Nadalje preverimo rok za oddajo prijavnice ter višino sredstev v okviru razpisa ter na posamezni projekt, na podlagi česar se odločimo, ali imamo dovolj časa za pripravo prijave in ali je prijava smiselna glede na to, koliko sredstev je na razpolago. Naslednji in najpomembnejši korak pa je analiza meril za izbor projektov, pri čemer skušamo objektivno oceniti naš projekt. Praviloma velja, da če smo dobili manj kot 50 % točk, je projekt zelo rizičen za pridobitev nepovratnih sredstev. Med

50 % in 70 % možnih točk imamo realne možnosti za pridobitev sredstev, nad 70 % pa menimo, da ima projekt dobre možnosti, da bo sofinanciran. Posebno pozornost velja nameniti še upravičenim stroškom in aktivnostim. Vsak razpis natančno določa, katere aktivnosti so upravičene do sofinanciranja.

Če ugotovimo, da naša projektna ideja ne zadosti pogojem razpisa, je bolje počakati na primeren razpis, kot prilagajati projektno idejo določenemu razpisu. Tako prihranimo čas in denar, ki bi ju izgubili s prijavljanjem na razpis, kjer ne izpolnjujemo pogojev.

POMOČ SVETOVALCA

Pisanje prijave zahteva izkušnje in specifična znanja. Zato bi na tem mestu prav gotovo veljalo razmisliti o pomoči zunanjega strokovnjaka, še posebej, če pri pripravi projektov še nimate izkušenj. Za dobro prijavo je namreč treba poznati razpisno izrazoslovje – ključne besede, okrog katerih morajo biti zložena glavna sporočila prijave. Te ponavadi izhajajo iz dokumentov izbranega programa in evropskih razvojnih smernic. Lahko

se odločite za svetovalca, ki vam bo naredil celotno prijavo na razpis, lahko pa najamete svetovalca za posamezno fazo prijave. Svetovalci vam pomagajo najti najprimernejši razpis za vaš projekt. Nema lokrat pa imajo tudi dobre stike pri razpisovalcih, kar vam še poveča možnost pozitivnega izida. Pri iskanju primernih svetovalcev bodite pozorni na njihove reference.

Pomemben element prijave je tudi pravočasnost priprave, saj nedvomno vpliva na zmanjšanje možnosti za napake, ki nema lokrat izhajajo ravno iz površnosti zaradi pomanjkanja časa.

Kdaj se raje ne odločim za prijavo na razpis? V primerih, ko je ideja preveč dragocena, da bi jo delili z drugimi, ko je koncept premalo razvit, ko je projekt preveč zapleten ali je verjetnost sofinanciranja nizka, mora podjetje razmisliti, ali je smiselno pripravljati projektno dokumentacijo za razpis, ali pa je ustreznejše, hitreje, in bolj učinkovito, če projekt financira z lastnimi sredstvi ali kreditom.

Imam idejo! Vnovči jo! Nepovratna sredstva so namenjena tistim, ki vedo, kaj želijo!

DOBRO JE VEDETI

- Projekt, ki ga prijavljate, se mora skladati z razvojno strategijo podjetja.
- Projekti morajo biti pri večini razpisov ekonomsko upravičeni in dobičkonosni. Podpira se projekte, ki bodo komercialno uspešni in ne projektov, ki kažejo možnosti izgube.
- Mala in srednja podjetja imajo na spletni strani Slovenskega podjetniškega sklada orodja (Excelove preglednice), s katerimi lažje pripravijo finančni del.
- Veljavnost domače zakonodaje: čeprav gre za sredstva EU, veljajo domači zakoni, pravila, standardi (npr. računovodski), razen če ni eksplicitno določeno drugače.
- Vedno se refundirajo samo tisti stroški, ki so v razpisih navedeni kot »upravičeni stroški«.
- Sofinanciranje EU mora imeti pozitiven učinek na ekonomske rezultate projekta. Ne sme se zgoditi, da bi sofinanciranje (zaradi katerega koli razloga) negativno vplivalo na projekt.
- Pri projekcijah poslovanja je treba biti realen, ker se predobri rezultati sankcionirajo enako kot slabi (odbitek točk). Glejte načine točkovanja v razpisih.
- Neuresničevanje napovedanih rezultatov lahko pomeni precejšnje težave (vračilo sredstev!). Sezonski vplivi, recesije, slabo vreme (npr. v turizmu) niso opravičljivi razlog za nedoseganje rezultatov. Takšne stvari je treba ustrezno upoštevati v projekcijah.
- Iz nepovratnih sredstev se skoraj nikoli ne more financirati celotnega projekta. Navadno se sofinancira do 40 % (za večja podjetja manj). Koliko konkretno se bo sofinanciralo, izveste iz razpisne dokumentacije.
- Ker morate 60 % ali več sredstev za projekt zagotoviti sami, se vam ne splača prijavljati slabih projektov, in sicer samo zato, da dobite nepovratna sredstva.
- Stari razpisi so včasih dobro vodilo glede tega, kakšni bodo novi razpisi.
- Razpisovalec ima vedno pravico nadzora nad porabo sredstev (nadzor lahko poteka tako administrativno kot tudi osebno – torej na gradbišču).
- Načelo refundacije (t. i. cost-already made): nepovratna sredstva dobite šele po tistem, ko ste že izvedli določeno fazo investicije, kar dokazujete s plačanimi računi. V vmesnem obdobju krijete stroške sami ali prek bančnih kreditov.

TRG DELA V NASLEDNJIH 20 LETIH – SMERNICE IN NAPOVEDI

Dinamika in spremenljivost na trgu dela, izraženi v nesorazmerju med ponudbo in povpraševanjem, sta zmeraj obstajali. Toda danes, ne glede na to, da na trgu delovne sile vlada visoka stopnja brezposelnosti, ki jo trenutna kriza le še povečuje, podjetja že več let ugotavljajo, da je vse težje pridobiti dobre kadre.

Glede na izjemno hiter tehnološki razvoj in inovacije, vse večjo okoljevarstveno naravnost tako posameznika kakor tudi podjetij ter upoštevajoč velike demografske spremembe na trgu dela lahko pričakujemo, da bodo v prihodnje najbolj iskani poklici s področja znanosti in tehnologije, zdravstva in zdravstvene nege, informacijske tehnologije, izobraževanja ter okoljevarstva. Res je, da bodo podjetja tudi takrat, četudi v manjšem obsegu kot danes, v svojih vrstah zagotovo potrebovala odlične kadre s področja trženja, financ in računovodstva, vrhunsko menedžersko ekipo, skratka, številne kadre, ki jih potrebujejo danes.

Ali bi lahko na splošno izpostavili najdonosnejše poklice? To vsekakor ni mogoče, saj je dejstvo, da so lahko uspešni in dobro plačani posamezniki iz različnih poklicev in različnih panog (na primer: nikakor ni možno trditi, da je poklic kuharja nedonosen, saj lahko vrhunski kuharji zaslužijo prav toliko kot vrhunski menedžerji ali advokati. Oziroma gledano drugače: četudi na splošno prevladuje mnenje, da je poklic odvetnika zelo donosen, to ne drži za vse odvetnike, saj se mnogi med njimi »ne kopajo v denarju«).

Dejstvo je, da vse te spremembe počasi povzročajo, da bodo nekateri drugi poklici, predvsem obrtniški, izumrli oziroma se bo njihov obseg bistveno zmanjšal. Med njimi bi lahko izpostavili čevljarje, drvarje, urarje, konstrukcijske mehanike, blagajnike, strojepisce, carinike, poštne uradnike, rudarske inženirje ...

Švicarski raziskovalni inštitut Prognos je izvedel raziskavo o poklicih, po katerih bo do leta 2020 največje povpraševanje, zaposlitev pa zanesljiva. Ker je Slovenija sestavni del evropskega trga, so te napovedi lahko koristne tudi za naše razmere.

V prihodnosti bodo najbolj uspešni tisti posamezniki, ki bodo v danem trenutku znali dobro uporabiti in prodati svojo kombinacijo znanj, veščin in izkušenj – ne glede na področje dela. Svoja znanja bomo morali vsi nenehno nadgrajevati in dopolnjevati tako s formalnim kot z neformalnim učenjem. Že danes podjetja pri potencialnih novih sodelavcih dajejo bistveno večji poudarek na njihove kompetence, prilagodljivost in iznajdljivost. Ključni potencial bodo torej v prihodnje predstavljali učinkoviti, prilagodljivi, razvojno in inovativno naravnani zaposleni z dobrimi sposobnostmi komuniciranja in delovanja tudi v neobičajnih pogojih dela.

PREGLEDNICA PERSPEKTIVNIH POKLICEV V EU DO LETA 2020

POKLIC	LETNA PLAČA ZAČETNIKA V €	PLAČA PO 10 LETIH DELA V €
MEDICINSKA SESTRA	23 000	30 000
ZDRAVNIK	39 250	53 590
MENEDŽER V BOLNIŠNICI	39 250	120 000
TRŽNI RAZISKOVALEC	31 000	37 000 (po 3 letih)
STROKOVNJAK OGLAŠEVANJA	25 000	60 000
PRAVNI SVETOVALEC	27 000	77 000
ŠPEDITER	32 000	50 000
SKLADIŠČNIK	25 000	33 000
DIPLOMIRANI LOGISTIK	38 000	62 000
ELEKTROINŽENIR	40 000	56 000
SISTEMSKI INFORMATIK	25 000	40 000 (po 3 letih)
GOSPODARSKI INŽENIR	40 000	120 000
PROGRAMER	33 000	60 000 (po 5 letih)
SISTEMSKI ADMINISTRATOR RAČUNALNIŠTVA	35 000	60 000 (po 5 letih)
IT-PROJEKTNI MENEDŽER	35 000	80 000
SPECIALIST ZA POKOJNINSKO ZAVAROVANJE	32 000	50 000 (po 5 letih)
ZAVAROVALNIŠKI MATEMATIK	33 000	50 000 (po 4 letih)
POZAVAROVALNIČAR	43 000	80 000
KONTROLOR LETENJA	57 200	100 000
ELEKTRONIK	33 000	45 000 (po 5 letih)
LETALSKI INŽENIR	38 000	60 000
STROJNI INŽENIR	42 000	60 000
PODJETNIŠKI SVETOVALEC	30 000	50 000 (po 5 letih)
UČITELJ	30 000	/
REVIZOR	43 000	80 000 (po 5 letih)

*Vir: Švicarski raziskovalni inštitut Prognos; objavljeno v nemškem tedniku Focus.

POMAGAJMO ODKRIVATI TALENTE – POT

PROJEKT GOSPODARSKE ZBORNICE DOLENJSKE IN BELE KRAJINE **POMAGAJMO ODKRIVATI TALENTE**, KI DOBI V SKRAJŠANI OBLIKI SIMPATIČEN IN POMENLJIV POMEN POT, SE JE ZAČEL V POLETJU 2008. PRVE IDEJNE OSNUTKE PROJEKTA, KI JE DANES ZASTAVLJEN TAKO, DA SE LAHKO VES ČAS RAZVIJA, SMO V SEPTEMBRU 2008 PREDSTAVILI RAZLIČNIM STROKOVNJAKOM, KI SO S SVOJIMI NASVETI SOOBLIKOVALI PROJEKTNI PREDLOG. OBLIKOVAN PREDLOG SMO KASNEJE PREDSTAVILI SEKCIJI ZA RAVNANJE S ČLOVEŠKIMI VIRI, KI JE PROJEKT PODPRLA.

Poslanstvo projekta je spodbujati mlade k odločanju za poklice, ki zahtevajo tehniška in naravoslovna znanja, tako da jim pomaga odkrivati njihove talente. Hkrati je namenjen učiteljem, da bi lažje prepoznali tehniške in naravoslovne potenciale svojih učencev in jih pravilno usmerili na nadaljnje izobraževalne poti. Projekt je zamišljen tako, da mladim približa ta znanja skozi različne aktivnosti – med drugim skozi praktične delavnice, v katerih aktivno sodelujejo in spoznavajo delo v podjetjih ipd.

V to smer so spodbujena tudi lokalna podjetja, ki ljudi s takim znanjem potrebujejo. Projekt bo namreč skozi različne aktivnosti neformalnega izobraževanja (delavnice, tekmovanja, ekskurzije idr.) povezoval podjetja in njihove strokovnjake na eni strani ter učence in zaposlene v osnovnih šolah na drugi. Učenci bodo na ta način spoznali, da je tehnika zanimivo in uporabno področje, ki pripomore h kakovostnejšemu življenju in lahko hkrati pomeni perspektiven poklic v prihodnosti. Dandanes so namreč najbolj iskani poklici s tehniškimi znanji. S tovrstnimi delavnicami želimo širiti in spodbujati inovativno miselnost že pri mladih.

Menimo, da bo projekt med drugim pripomogel k povečanju zanimanja za tehniška znanja in posledično k povečanju vpisa v srednje tehniške šole in tudi k oblikovanju novih izobraževalnih programov ter, nenazadnje, k večji prepoznavnosti gospodarstva Dolenjske in Bele krajine. Poleg delavnic, ekskurzij in tekmovanj projekt vključuje še druge aktivnosti, in sicer oblikovanje celostne grafične podobe projekta, oblikovanje izdelkov, razvijanje tržne znamke, spletno predstavitev, oblikovanje delavnic ter njihovo izvedbo.

V projektu sodelujejo še učitelji in svetovalne službe osnovnih šol Dolenjske in Bele krajine, profesorji na srednjih tehniških šolah, predstavniki podjetij, mladi raziskovalci, študenti, dijaki in seveda učenci osnovnih šol. Ciljna skupina projekta je namreč osnovnošolska mladina in posledično podjetja, učitelji, šolski svetovalni delavci ter starši.

V sredo, 6. maja 2009, smo v okviru projekta POT izvedli prvo delavnico na Osnovni šoli Šmihel. Glede na potrebe šole smo skupaj z učitelji **Stanetom Papežem**, **Bredo Knafelc** in učitelji Šolskega centra Novo mesto, Srednje gradbene in lesarske šole **Slavkom Mirtičem**, **Antonom Koširjem** in **Antonom Hrastarjem** pripravili in izvedli delavnico z 41 učenci 6. razredov. Seznanili smo jih s projektom POT, jim predstavili namen projekta in poklice, za katere se lahko izobražujejo na Šolskem centru Novo mesto. Tokrat smo posebno pozornost namenili lesu; govorili smo o pomenu lesa v vsakdanjem življenju ter o možnostih pridobitve tehniškega znanja za področje lesarstva. Sestavljali smo škatle za odpadni papir, ki ga zbirajo na šoli. Tako bodo lahko otroci uporabljali izdelek, ki so ga naredili sami in se ob tem zavedali, kako pomembno je imeti tovrstna znanja. Prvi odzivi na delavnico so izjemno dobri. Verjamemo, da je bil odkrit marsikateri talent. Tako smo od besed prešli do dejanj, saj življenja projekta brez teh ni.

INOVATIVNOST JE VREDNOTA, KI JO ŽIVIMO VSAK DAN

TATJANA FINK,
PRESEDNICA UPRAVE
TRIMA, D. D., TREBNJE

SPRAŠEVALA: LIDIJA JEŽ

Trimo je podjetje, ki ga pozna tako rekoč vsak Slovenec in mnogo ljudi po svetu – po inovacijah, po pogumnih idejah, po uspehih in tudi ali predvsem po direktorici. Pa vendar, da bo to poznavanje Trima še bolj natančno, kako je Trimo organiziran, koliko ljudi zaposluje in kje vse delujete?

Trimo prek hčerinskih podjetij, predstavništev in zastopnikov posluje na okoli 50 trgih sveta in ustvarja več kot 75 odstotkov prodaje izven Slovenije. Neposredno smo prisotni na 25 trgih Evrope in Bližnjega vzhoda. V Skupini Trimo je zaposlenih okoli 1200 ljudi, od tega približno 530 v matični družbi. Zaposlovanje povečujemo na področjih mednarodne prodaje, razvoja in vodenja inženiring projektov.

Ste članica mnogih odborov, komisij itd. na državni ravni, ste pa tudi članica dveh najvišjih strateških svetov – strateškega sveta vlade in predsednika države. To seveda ni le častna funkcija (čeprav je seveda tudi to), ampak tudi zelo konkretna.

V strateškem svetu za gospodarstvo pri vladi RS sodelujemo s področja gospodarstva še Jože Colarič, Žiga Debeljak, Stojan Petrič, Rok Uršič, Franjo Bobinac in Uroš Slavinec. Poleg gospodarstvenikov sodelujejo v tem organu tudi predstavniki bančništva in predstavniki akademske sfere. Zavedamo se, da je nujno povezati socialni dialog, zagotoviti socialno varnost in skupaj iskati poti v stabilnejšo prihodnost. Strateški svet je posvetovalno telo, ki še zlasti v času gospodarske krize vladi posreduje konkretne predloge iz konkretne prakse. Na osnovi teh nato vlada oblikuje predloge za ukrepanje.

Strateški svet predsednika države je ožje sestavljen organ – v njem sodelujemo predstavniki gospodarstva in bank. Tudi vloga tega organa je posvetovalna, vendar so področja, ki jih zajema, širše zastavljena – od vstopov na tuje trge, prek diplomacije, aktiviranja evropskih sredstev do seveda aktualnih tem, kot je svetovna kriza. Ob tej priložnosti moram pohvaliti prizadevanja tako predsednika vlade kot predsednika države, saj našemu gospodarstvu konkretno odpirata vrata v nekatere države.

Pomembna je torej komunikacija; komuniciranju in odprtosti tudi

vi namenjate veliko pozornosti. V Trimu je komuniciranje zelo razdelano in dodelano, tako kot področje izobraževanja, na katerem uvajate še nove oblike.

Izobraževanja potekajo za vse ravni – od vodstvenih ravni do izobraževanj za posamezna specialna področja dela. Lani se je v povprečju vsak trimovec izobraževal kar 65 ur. Pokaži, kaj znaš, je moto letošnjega leta. Z njim smo se zavezali, da bomo zaposleni zares pokazali, kaj znamo in kako svoje znanje uresničujemo, kaj konkretno zmoremo narediti. Izobraževanje je pri nas tudi nagrada – recimo, menedžerja/-ko leta, ki ga imenujemo vsako leto, nagradimo z enotedenskim šolanjem na svetovno znani poslovni šoli. Uvedli smo sistem izobraževanja prek elektronskega učenja, na katerega se zaposleni prijavljajo po svoji želji in presoji. Gre za samoizobraževanje v prostem času, ki omogoča tako strokovne vsebine kot tudi vsebine za osebno rast. Veseli me, da je odziv tako dober. Ko že teče beseda o izobraževanju, bi želela pohvaliti tudi model dela GZDBK skozi sekcije, pri čemer prihaja do izmenjav dobrih praks.

Imate veliko projektov in akcij, s katerimi motivirate zaposlene za inovativno delovanje pa tudi študente, dijake ... Zelo odmevna je Nora ideja, kot ste projekt simpatično poimenovali, kjer je lani med 65 predlogi prvo mesto prejela ideja o protikorozijskem implantatu in nagrajencu prinesla vožnjo s formulo ena. Inovativnost je tako rekoč način Trimovega delovanja, zato me zanima, koliko evropskih sredstev ste uspeli pridobiti za vaše razvojne projekte?

Lani smo prejeli 238 673 evrov sredstev iz EU za naše razvojne projekte.

Na prestižnem milanskem sejmu oblikovanja je izdelek, ki ste ga nedavno razvili, požel veliko navdušenje; to je modularni fasadni sistem Qbiss by trimo. V čem je novost?

Res je. Obiskovalce sejma, predvsem arhitekta z vsega sveta, smo tokrat premierno nagovorili s pikasto črno arhitekturno instalacijo, pri čemer smo že obstoječi objekt preoblekli v modularne fasadne elemente Qbiss by trimo. Gre za nov izdelek na svetovnem trgu fasadnih sistemov, ki predstavlja najboljšo možno

kombinacijo estetike in funkcionalnosti. Primeren je za poslovne zgradbe, hotele, trgovske centre, športne objekte, avtomobilске salone ... Na Nizozemskem je ta čas v gradnji poslovni objekt za Porsche z modularnim fasadnim sistemom Qbiss by trimo.

Qbiss by trimo je velik dosežek, v katerega ste zagotovo popolnoma verjeli, saj ste v razvoj tega izdelka in tehnologije investirali sedem milijonov evrov.

Trenutno gospodarsko stanje je priložnost za nove rešitve. Inovacije so gonilo napredka in izhodišče za uspešno prihodnost. Zato je odgovor na trenutno gospodarske razmere treba iskati tudi v inovativnosti in investicijah. Ustvarjati novo je gonilo napredka. V Trimu je inovativnost vrednota, ki jo živimo vsak dan, na vsakem koraku. Je del nas.

To potrjuje med drugim nagrada best innovator 2008, ki ste jo prejeli lani in jo podeljuje A. T. Kearney. Kakšni so kriteriji za dosego tako prestižne nagrade?

Svetovno znano svetovalno podjetje A. T. Kearney od leta 2004 v okviru svoje študije o inovativnosti podjetij podeljuje nagrado best innovator. V svoji študiji primerja najboljše EU inovatorje s povprečjem ter z najbolj inovativnimi podjetji v določeni regiji. Letos je bila v njihovi organizaciji in slovenskega časnika Finance kot medijskega sponzorja v omenjeno študijo vključena tudi Slovenija. Podjetja so se primerjala skozi različne kriterije inovativnosti: strateška vizija inovativnosti, doseganje ciljev v inovativnosti, organizacijska struktura, inovacijska kultura in okolje, generiranje idej, vstop na trg, kontinuirane izboljšave, pristop projektnega menedžmenta, izboljšanje proizvodov in procesov, upravljanje s človeškimi viri in sistem spodbud ter uspeh v inovativnosti.

Komisijo je med drugim prepričala prav razširjena kultura inovativnosti v vseh delih Trima, pozitiven odnos vseh trimovcev do inovativnosti in drugačen način razmišljanja je veliko pripomogel k temu priznanju.

Ta nagrada je vsekakor velika spodbuda za nadaljnje delo, še posebej v trenutnih razmerah, ko je uspešen in hiter razvoj eden ključnih dejavnikov preživetja.

Trimo je edino slovensko podjetje, ki se je v okviru evropske nagrade za poslovno odličnost uvrstilo v finale in prejel posebno nagrado za voditeljstvo, ki jo podeljuje belgijska organizacija za poslovno odličnost EFQM. Slišim, da vam je to priznanje omogočilo, da sedaj sodelujete z najboljšimi podjetji. Lahko poveste kaj več o tem?

Na povabilo EFQM smo bili lani povabljeni k sodelovanju v EFQM paktu za razvoj dobrih praks na različnih področjih poslovanja. Vsak član – BMW, Phillips, Robert Bosch, Solvay, EDF, Grundfoss, TNT in Trimo – vodi svoj projekt razvoja dobrih praks. V Trimu smo se odločili za izboljševanje večprojektnega vodenja, saj menimo, da je ta ključnega pomena za uspešnost podjetja. V projektu sodelujemo z mednarodno priznanim strokovnjakom s področja projektnega vodja Chrisom Kindermansom. V okviru tega sodelovanja smo gostili srečanje PMI strokovnjakov v Sloveniji in predsednika PMI EMEA Alessandra Cortesea iz Italije.

Kako v Trimu občutite nepredvidljivo gospodarsko okolje in kako se nanj odzivате?

Položaj na trgu se iz dneva v dan spreminja. Že podpisane pogodbe se ne uresničujejo, projekti se prestavljajo za nedoločen čas. Spopadamo se s tečajnimi tveganji in z vsemi plačilnimi tveganji. Čeprav ugotavljamo, da je v nekaterih državah situacija slabša od naših prvotnih predvidevanj, hkrati ugotavljamo, da najboljša podjetja še vedno investirajo in si pripravljajo dobra izhodišča za prihodnje. Tak primer je recimo že prej omenjeni Porsche.

Zaradi edinstvenega trenutka ni vnaprej predpisanega recepta. V Trimu se zavedamo, da je premagovanje ovir v poslovanju odvisno od vseh nas. Sprejeli smo odločitev, da bo vsak opravljal svoje delo v skladu s sprejetimi vrednotami, kot so odgovornost, partnerstvo, inovativnost, strast, zanesljivost in zaupanje. Vsak je odgovoren za ustvarjanje dodane vrednosti in casha. Zaradi novih okoliščin znižujemo stroške na vsakem koraku in se izogibamo nepotrebnim dejavnostim. Na vsakem koraku razmišljamo o izboljšavah in možnostih prihrankov. Lani smo recimo z izboljšavami, ki jih je predlagalo skoraj 80 odstotkov zaposlenih, ustvarili 1,5 milijona evrov učinkov. Poslovne priložnosti iščemo na različnih trgih. Naš delež prodaje izven

Slovenije se povečuje, že sedaj je okoli 75-odstoten. Glavni Trimovi trgi so poleg slovenskega trga še Rusija, Srbija, Češka, Hrvaška, Avstrija, Nizozemska in Velika Britanija.

Prišli smo torej v obdobje, ko se moramo v Trimu resnično dokazati, kaj smo in kaj zmoremo. Vso energijo in znanje usmerjamo v iskanje rešitev v novih razmerah. Zato sami ustvarjamo nov poslovni model. Premišljeno ga gradimo na našem znanju in inovativnem povezovanju vseh idej. Vsak zaposleni ima priložnost prispevati in pokazati, kaj dejansko zna.

Tudi zato računamo na postopno dvigovanje naročil, predvsem na novih izdelkih, kot sta denimo fotonapetostni strešni panel Trimo EcoSolar PV, s katerim lahko vzpostavimo sončno elektrarno na strehi, ali najnovejši proizvod modularni fasadni sistem Qbiss by trimo.

S katerimi večjimi projekti se zdaj ukvarjate?

V Bitoli v Makedoniji na 8 ha ozemlja gradimo 40 000 m² velik objekt Socomak investitorja Socotab. To je največji projekt na tem delu Balkana in bo za Trimo ena največjih referenc kompletnih inženiring poslov. V Armeniji delamo na projektu izgradnje druge faze potniškega terminala na mednarodnem letališču Erevan. V Bukarešti v Romuniji delamo na objektu Cotroceni park, največjem trgovskem centru s površino 75 000 m².

Znana je vaša zavezanost načelu trajnostnega razvoja; Trimo je edino slovensko podjetje z znakom Planet Positive.

S pridružitvijo k iniciativi zmanjšanja emisij CO² v celotni poslovni verigi Planet Positive – pobuda izhaja iz Velike Britanije – se dejavno vključujemo ter izvajamo

aktivnosti in projekte za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov in s tem prispevamo k varovanju okolja. Planet Positive je pomembna blagovna znamka in pomeni poznavanje CO² odtisa ter zavezo zmanjševanja emisij in nadaljnjemu razvoju okolju prijaznih proizvodov in poslovnih sistemov.

Z dobavo 3000 m² ognjevarnih fasadnih panelov smo v Angliji kot okolju prijazen dobavitelj sodelovali pri gradnji prve CO² nevtralne zgradbe na svetu ter z ustvarjanjem CO² pozitivne bilance prispevali v projekte za večjo socialno pravičnost in v projekte s področja alternativnih virov energije.

Trimo je že tradicionalno tesno povezan s svojim lokalnim okoljem in ga vedno znova konkretno podpira; ob letošnjem Trimovem dnevu okolja ste se odločili trebanjskemu Rdečemu križu podariti vaš kontejner in pakete hrane.

Ko smo razmišljali, katero lokalno organizacijo naj podpremo v tem finančno nestabilnem okolju, smo se odločili za trebanjski Rdeči križ, kjer ugotavljajo, da potrebe ljudi po njihovi pomoči vse bolj naraščajo. Podarili smo jim Trimov kontejner, ki so se ga odločili uporabljati za skladiščne namene, ravno tako smo skupaj s hčerinskima podjetjema Akripol in Tinde podarili še sto paketov hrane. Vesela sem, da so se naši zaposleni tudi sami odločili za zbiranje izdelkov, po katerih iskalci pomoči pri Rdečem križu najbolj povprašujejo. Tudi to, izkazovanje iskrenega posluha do drugih, nas bo v teh negotovih časih zblížalo. Skupaj smo gotovo močnejši pri premagovanju najrazličnejših ovir in doseganju zadovoljstva – v osebnem in poslovnem življenju. ■

FORUM ODLIČNOSTI IN MOJSTRSTVA ALI KONFERENCA ZMAGOVALCEV

GZDBK JE BIL MED SOORGANIZATORJI 21. FORUMA ODLIČNOSTI IN MOJSTRSTVA, KI SE JE TRDNO ZASIDRAL V SLOVENSKEM INTELEKTUALNEM IN RAZVOJNEM OKOLJU TER JE TUDI TOKRAT POVABIL K SODELOVANJU EMINENTNE GOSTE.

S svojimi prispevki so dodali pomembne vsebine k uveljavljanju univerzalne odličnosti kot odgovor na izzive sedanjosti in prihodnosti, kot je bil naslov tokratnega foruma. Vsi sogovorniki so se dotaknili vprašanja (odsotnosti) temeljnih vrednot – to je celovito analiziral **France Bučar** v svojem prispevku in na okrogli mizi. Ogledalo temu, kako dejansko živimo svoje vrednote, je postavil psiholog **Aleksander Zadel** in tudi prispevek **Daniela Brkiča** je govoril o vrednotah in etiki kot kompasu v človekovem življenju, ki je obstal v krču zaradi moralnega skepticizma. Temo o vrednotenskih premikih v sodobni globalni družbi je predstavil **Matevž Tomšič**, **Jože Mencinger** je orisal trende v prihodnosti oz. se je vprašal o tem, kaj bo po globalni krizi. O tej je govoril tudi predsednik Banke Slovenije **Marko Kranjec** in prav tako opozoril na odtujevanje in odsotnost klasičnih vrednot, ki so steber varnosti. Minister za šolstvo in šport **Igor Lukšič** se je vprašal o šolanju voditeljev, o znanju, svetovljanstvu in moralni ter etični držji, ki jo morajo imeti voditelji. Področje informacijske tehnologije in medgeneracijsko povezovanje je bila aktualna tema **Jožeta Gričarja**, **Vesna Drole** se je v razmišljanju o univerzalni odličnosti dotaknila projekta Rastoča knjiga, cilj katere je povezovati narode prek kulture. »West and the rest« (Zahodni svet in ostali) ni le krilatica, ampak je realnost, ki človeštvo odmika od globalne odličnosti, je bilo razumeti **Aleša Debeljaka**; govoril je o civilizacijah, ki so se skozi zgodovino (in se še) med seboj oplemenitile in po svoji naravni danosti sodelujejo, čeprav jih politika vse bolj ločuje. Zanimivi so bili tudi prispevki gostov **Philipa Taylorja** in veleposlanice Švedske in Danske, z navdušenjem pa so prisotni sprejeli ustvarjalnost in razmišljanja učencev iz brežiške osnovne šole.

Dragocene izkušnje so povezale vse tri okrogle mize. Tokrat je bil predsednik programskega odbora foruma Boris Bukovec, ki je to nalogo prevzel od **Janija Gabrijelčiča** in uspešno nadaljeval njegovo odlično in mojstrsko delo. ■

KRKA JE NA FORUMU ODLIČNOSTI IN MOJSTRSTVA PREJELA PRIZNANJE ZA NAJBOLJŠEGA ZAPOSLOVALCA. »LANI SE JE V SKUPINI KRKA POVEČALO ŠTEVILO ZAPOSLENIH ZA 825; OD TEGA JE KRKA V SLOVENIJI ZAPOSLELA 145 DELAVCEV IN NA NAŠEM DOLENJSKEM OBMOČJU 113.« JE NAŠTEVAL PODATKE DIREKTOR OBMOČNE ENOTE REPUBLIŠKEGA ZAVODA ZA ZAPOSLOVANJE **FRANC SMERDU**. KLJUB ZAOSTROVANJU ZAPOSLOVITVENIH MOŽNOSTI OSTAJA KRKA TAKO V MEDNARODNEM KOT LOKALNEM PROSTORU UČINKOVIT ZAPOSLOVALEC.

SLAVNOSTNI GOVORNIK NA FORUMU ODLIČNOSTI IN MOJSTRSTVA JE BIL **SLAVKO PREGL**, PREDSEDNIK DRUŠTVA SLOVENSKIH PISATELJEV. SPREGOVORIL JE O POJMU ODLIČNOSTI, KI JE POGOSTO IZRABLJEN OZ. UPORABLJEN POVRŠNO ALI CELO MARKETINŠKO – NAŠTEVAL JE PRIMERE, KI SO BILI OZNAČENI KOT ODLIČNI, PA SO SE KMALU IZKAZALI ZA NASPROTJE TEGA, KAR VELJA TAKO ZA PROIZVODE KOT STORITVE IN TUDI ZA POSAMEZNIKE. ZATO JE MENIL, DA BI BILO OB ODLIČNOSTI NUJNO POUČARITI PREDVSEM ODGOVORNOST. TAKO, JE DEJAL, BI SE POVRNILI IN KREPILO ZAUPANJE V POJEM ODLIČNOSTI, KAR JE ILUSTRIRAL S PESMIJO NEŽE MAURER O DREVESIH – MORDA SO TRIJE TRHLI IN SE NA NJI NE MOREŠ NASLONITI, TODA HUJE JE, DA SE ZARADI TEH ŠIRI DVOM V VSA DREVESA, TUDI ZDRAVA ...

STABILNO JE USIDRANA V SVOJI ODLIČNOSTI LETOŠNJA NAGRAJENA **PRIMADONA VILMA BUKOVEC**. NJEN TALENT, DELO IN KARIZMA SO JI ODPIRALI POT NA VSE SVETOVNE ODRE, OB PREJEMU PRIZNANJA PA JE DOKAZALA, DA JE TUDI PRI 89 LETIH NE LE LEGENDA, AMPAK ŠE VEDNO ODLIČNA PEVKA Z ODLIČNIM SPOMINOM (ZAPELA JE DELČEK AR-IJE V KITAJSKEM JEZIKU), IN PREDVSEM ČLOVEK Z VELIKO ZAČETNICO.

BORIS BUKOVEC:

OB FORUMOVEM VSTOPU V TRETJE DESETLETJE JE BILA SPREJETA USMERITEV, DA SE NADALJNE NEGOVANJE IZROČILA UNIVERZALNE ODLIČNOSTI IN MOJSTRSTVA PREENESE V AKADEMSKE KROGE. TAKO JE LETOS POLEG DRUŠTVA EKONOMISTOV DOLENJSKE IN BELE KRAJINE BILA ORGANIZATORICA FORUMA TUDI FAKULTETA ZA ORGANIZACIJSKE ŠTUDIJE V NOVEM MESTU.

NA PODLAGI VELIKE UDELEŽBE, ZANIMIVIH PRISPEVKOV, USTVARJALNIH RAZPRAV IN VISOKIH OCEN NAVDUŠENIH OBISKOVALCEV UGOTAVLJAMO, DA JE FORUM USPEL. SPET SMO DOKAZALI, DA DOLENJSKA IN BELA KRAJINA POLEG ODLIČNEGA GOSPODARSTVA RAZPOLAGATA TUDI Z ODLIČNIMI IDEJAMI, KI SMO JIH NA FORUMU POVEZALI V OTOŠKO STRATEGIJO UVELJAVLJANJA UNIVERZALNE ODLIČNOSTI IN MOJSTRSTVA. PREDVSEM SMO BILI VESELI SPODBUD, DA MORAMO POZITIVNE MISLI ODLIČNOSTI IN MOJSTRSTVA RAZŠIRITI PREK MEJA SLOVENIJE.

OKOLJU PRIJAZNO – USPEŠNO PODJETJE

PRVI POSVET SEKCIJE ZA OKOLJE IN ENERGIJO JE SIMBOLIČNO POTEKAL PRAV NA SVETOVNI DAN ZEMLJE. NAMEN SREČANJA JE BIL PREDSTAVITI DOBRE PRAKSE NA PODROČJU UČINKOVITE RABE ENERGIJE IN RAVNANJA Z ODPADKI, SAJ JE ENO OD POSLANSTEV SEKCIJE OMOGOČITI IZMENJAVO DOBRIH PRAKS. TAKO ŽELIMO SPODBUJATI PODJETJA V REGIJI K UVAJANJU NAJBOLJŠIH REŠITEV IN S TEM K VAROVANJU NAŠEGA OKOLJA.

Posvet je potekal v dveh delih; najprej smo poslušali predavanja, nato pa smo si izmenjali dobre prakse. Pomen in globino problematike odnosa do okolja je v uvodnem predavanju nakazala **Lučka Kajfež Bogataj**, ki je v svojem prispevku med drugim predstavila vpliv industrije in posameznika na podnebne spremembe, ki se že dogajajo in jih že občutimo. To izjemno predavanje je še dodatno okrepilo odločitev, da moramo v naših podjetjih vztrajati pri ukrepih za učinkovito rabo energije in zmanjšanju neželjenih vplivov na okolje.

V nadaljevanju je **Boštjan Černe** predstavil učinke Trimove sončne elektrarne, vgrajene v streho proizvodnega obrata. Z vgrajenimi fotonapetostnimi strešnimi paneli proizvedejo toliko električne energije, kot jo v enem letu porabi 11 slovenskih gospodinjstev, sočasno so se emisije CO₂ zmanjšale za 18,75 t/leto.

Drugi del posveta, ki je vključeval primere dobrih praks v podjetjih, je pokazal na visoko stopnjo zavedanja odgovornosti do okolja tako na področju učinkovite rabe energije (URE) kot ravnanja z odpadki.

Primere učinkovitega ukrepanja na področju URE in kazalnike učinkovitosti v podjetju Krka je predstavil **Matej Bašelj**. Skupna povprečna energetska učinkovitost ukrepov na letni ravni je 5180 t zmanjšanih emisij CO₂, povprečni letni prihranek pa je 760 000 €. V podjetju Danfoss Compressors so v letu 2008 začeli s projektom EnSave, ki ga je predstavil **Jurij Derganc**. Rezultat projekta na letni ravni je 4900 t zmanjšanih emisij CO₂, načrtovan prihranek je 435 000 €. **Uršula Krisper** iz Elektra Ljubljana je med drugim prikazala, da se od 67 do 94 % porabe električne energije v poslovnih stavbah, gostinstvu in trgovinah porabi za razsvetljava, klimatizacijo in hlajenje; s tem je nakazala možnosti za zmanjševanje porabe energije in emisij CO₂. V Revozu so v zadnjih letih veliko dejavnosti usmerili na zmanjšanje porabe energije in količine emisij CO₂ na vozilo. Kot je prikazal **Silvo Balant**, jim je to uspelo zmanjšati za več kot 20 % v obdobju zadnjih štirih let.

V zaključnem delu posveta smo spoznavali dobre prakse s področja ravnanja z odpadki. Reciklažo odpadnega stekla in s tem ohranjanje naravnih virov v podjetju URSA je predstavil Rajko Bezjak. Uporaba odpadnega stekla znižuje porabo osnovnih materialov, ima nižjo procesno emisijo CO₂ (2800 t/leto) in manjšo porabo zemeljskega plina ter s tem povezane nižje izgorevalne emisije CO₂. Po besedah **Slavka Zupančiča** v Krki z ločenim zbiranjem odpadkov letno zberejo približno 1200 t uporabnih odpadkov in 2900 t odpadkov za odlaganje. Prav na področju zadnjih so v zadnjih treh letih dosegli približno 40-odstotno zmanjšanje. **Vesna Paun** iz podjetja Danfoss Compressors je predstavila njihov

dobro vpeljan sistem ravnanja z odpadki. Največja količina odpadkov, kar 96 %, gre v predelavo, 3 % v odstranjevanje in 1 % na deponiranje. Okoljski cilji podjetja so namenjeni zmanjšanju količine odpadkov za odstranjevanje. Izgradnjo Centra za ravnanje z odpadki Dolenjske (CeROD) je predstavil **Slavko Janežič**. Skozi nazoren fotografski prikaz izgradnje posameznih faz centra so slušatelji dobili vpogled v način ravnanja z odpadki, ki so deponirani na tej lokaciji. ■

TOMAŽ KORDIŠ,
PRESEDNIK SEKCIJE

Prepričan sem, da je posvet dosegel svoj namen. Izkazalo se je, da nas na področju okolju prijaznih podjetij čaka še veliko dela, izobraževanj in s tem novih izzivov ter strokovne rasti. Pri naslednjem posvetu pričakujemo tudi aktivno udeležbo manjših uspešnih podjetij v regiji.

EDVARD TURK,
ELEKTRO LJUBLJANA, D. D.

Okoljska problematika je eno od področij, o katerih se ponavadi začnemo pogovarjati, ko je žal že prepozno. Na posvetu je bilo predstavljenih veliko koristnih informacij iz prakse, kako tudi z relativno nizkimi investicijami privarčevati na porabljeni energiji in finančnih sredstvih ter s tem istočasno pomembno vplivati na čistejše okolje. Informacije so bile koristne še posebej za manjša podjetja, ki ponavadi nimajo zaposlenih strokovnjakov, ki bi se ukvarjali s tem področjem. Posvet se mi je zdel zelo uspešen, prepričan sem, da bo podobno v prihodnje.

LUČKA KAJFEŽ BOGATAJ
UNIVERZA V LJUBLJANI,
BIOTEHNIŠKA FAKULTETA

Vabila na prvi posvet Sekcije za okolje in energijo sem bila vesela, a še zdaleč nisem pričakovala, da bo dogodek tako dobro organiziran in zanimiv. Še več, bil je odlično obiskan in spontano se je ob prispevkih razvila živahna in konstruktivna diskusija. To pomeni, da je srečanje povsem doseglo svoj namen. Skrajni čas je, da se gospodarstvo odzove na lokalne kot tudi na aktualne globalne okoljske probleme. Mnogi problemi so lahko, ob pravočasnih in bistrih rešitvah, seveda, celo nove poslovne priložnosti. Vse se začne z osveščanjem čim večjega števila prebivalcev posameznih regij. In temu je prvi posvet zagotovo dodal enega od kamnov v mozaiku.

IRENA ČARMAN,
KRKA, D. D.,
NOVO MESTO

Varovanje okolja ni več izbira, je način življenja. Današnji dogodek in primeri dobrih praks dokazujejo, da smo lahko uspešni in okolju prijazni. Vsak posameznik lahko veliko naredi v tej smeri, tako pri rabi in varovanju voda, emisijah v zrak, rabi energije. Pomembno vlogo pri tem imata informiranost in osveščenost. Predvsem zadnje je treba ves čas spodbujati in nadgrajevati, saj moramo sprejeti dejstvo, da so pritiski na okolje preveliki, in zato je skrajni čas, da preidemo od besed k dejanjem. Vesela sem, da je na današnjem srečanju toliko mladih udeležencev, študentov. Prav oni bodo krojili prihodnjo podobo okolja.

Naj vaš dogodek zabeleži profesionalen fotograf.

- poslovne prireditve
- družabna srečanja
- proslave, podelitve, obletnice...
- reklamna fotografija
- fotografiranje artiklov za kataloge, internetne prezentacije...

Rezervirajte svoj termin!
040/ 635 400
041/ 673 459

FOTO ASJA
www.foto-asja.si
[ohranjamo vaše spomine]

DOGOVOR REVOZ – ADRIA MOBIL

PRIMER DOBRE PRAKSE RAVNANJA Z ZAPOSLENIMI

V ZADNJIH MESECIH SE MNOGA PODJETJA V SLOVENIJI SOOČAJO S PRESEŽNIM ŠTEVILOM ZAPOSLENIH. NIČ DRUGAČE NI NA DOLENJSKEM IN V BELI KRAJINI. DA BI OHRANILI ČIM VEČJE ŠTEVILO DELOVNIH MEST IN PRI TEM OHRANILI DELOVANJE PODJETJA KOT CELOTE, SO BILA PODJETJA PRIMORANA ISKATI NOVE, ČIM MANJ BOLEČE REŠITVE ZA ZAPOSLENE. IN NEKATERE MED NJIMI SI ZASLUŽIJO POSEBNO MESTO V NAŠEM ČASOPISU.

Primer dobre prakse, in sicer dogovor med Revozom in Adria Mobil, očasni premetitvi zaposlenih iz enega v drugo podjetje nosi v sebi več pozitivnih sporočil. Primer dokazuje, da podjetja v regiji in v okviru naše zbornice sodelujejo in se dogovarjajo, da delodajalcem ni vseeno za zaposlene in da aktivno iščejo načine, kako ohraniti delovna mesta. Velja izpostaviti, da sindikati v našem okolju razumejo zahtevne gospodarske razmere in so pri dogovarjanju konstruktivni, kar nenazadnje dokazuje tudi nedavno srečanje – Konstruktiven socialni dialog, o čemer smo pisali v prejšnji številki. Prisotni so se strinjali, da je v sedanjih zaostrenih

gospodarskih razmerah še toliko bolj pomembna stalna skrb za zaupanje med socialnimi partnerji, ki lahko pripelje do kreativnih rešitev in dogovorov, še zlasti z vidika postopkov in zakonodaje.

»Adria Mobil je izrazito izvozno usmerjeno podjetje, ki na trge zahodne Evrope izvozi več kot 98-odstotkov svojih izdelkov in je zato pod izrazitim vplivom razmer in dogajanj v evropskem gospodarstvu oziroma panogi,« je položaj Adrie Mobil na trgu povzela pomočnica generalne direktorice za organizacijo in kadre **Mojca Novak**, ki je sodelovanje med podjetjema označila kot primer dobre prakse:

»Zaradi prodajnih in panožnih determinant je Adria Mobil med prvimi podjetji v Sloveniji občutila vpliv finančne in gospodarske krize ter pred sklenitvijo dogovora z Revozom že izkoristila vse ukrepe za omilitev posledic gospodarske krize, ki jih predvideva slovenska zakonodaja, ti pa, glede na razmere v panogi in gospodarstvu nasploh, niso zadostni, saj podjetjem ne omogočajo ustreznega obvladovanja stroškov ob hkratnem ohranjanju zaposlenosti ter vlaganjih v razvoj, ki so v tem obdobju nujna. ■

VZOREN PRIMER SODELOVANJA MED PODJETJI

Ob iskanju dodatnih možnosti za prilagajanje nestabilnim gospodarskim razmeram smo se dogovorili z Revozom ter s tem pomagali doseči poslovne cilje obeh podjetij in omogočili ohranjanje zaposlenosti. Možnost odhoda na delo iz Adrie Mobil v Revoz, kjer bodo zaposleni sklenili pogodbo o delu za določen čas, se je tako pokazala kot priložnost za premostitev zahtevnega gospodarskega obdobja. V Adrii Mobil smo vse sodelavce seznanili s to možnostjo ter skozi nadaljnje postopke in osebno komunikacijo z zaposlenimi dosegli po naši oceni pozitiven korak za zagotavljanje vzdržnih poslovnih pogojev.

Sklenjeni sporazum o sodelovanju je namreč zasnovan tako, da vsem delavcem, ki se bodo odločili za sklenitev pogodbe za določen čas z Revozom, po izteku obdobja omogoča takojšnjo vnovično zaposlitev v Adrii Mobil, in sicer pod enakimi pogoji, kot so veljali pred sklenitvijo pogodbe z Revozom. S takšnim dogovorom Adria Mobil vsem delavcem zagotavlja

kontinuiteto delovne dobe in vseh z njo povezanih pravic.

Ker gre za dogovor, ki ga v praksi ne zasledimo pogosto, smo predlog najprej predstavili in uskladili s predstavniki sindikata in sveta delavcev Adrie Mobil ter pridobili širšo podporo ter potrebno zaupanje v uresničitev takšnega dogovora. Adria Mobil je odločitev sprejela zaradi dejstva, da dogovor omogoča prilagoditev organizacijskega delovanja globalnim kriznim razmeram ter obenem zagotavlja zaposlenim, ki so s sprejemom te ponudbe pokazali veliko razumevanja, pripadnosti in čuta za solidarnost, ohranjanje kontinuitete zaposlitve in vseh z njo povezanih pravic. Uresničitev tega dogovora je eden izmed možnih načinov sodelovanja med podjetji, ki bi ga bilo treba v Sloveniji še okrepiti, saj dokazuje, da sta v kriznih časih sodelovanje ter izmenjava mnenj in izkušenj med ljudmi ključna dejavnika pri reševanju tudi najzahtevnejših vprašanj in odločitev.«

MOJCA NOVAK

ADRIA MOBIL, D. O. O.,
NOVO MESTO

PRAVA POBUDA IN HITRO UKREPANJE

Potem ko smo konec lanskega leta vplive finančne in gospodarske krize občutili tudi v Revozu, saj smo bili primorani s prehodom na obratovanje v dveh izmenah in pol ter z dodatnimi nedelovnimi dnevi zmanjšati obseg proizvodnje, se je stanje naročil v začetku letošnjega leta predvsem zahvaljujoč ukrepom, ki so jih za spodbudo prodaje avtomobilov sprejele številne evropske vlade, občutno izboljšalo. Še več, naročil je bilo toliko, da smo v začetku aprila začeli spet postopoma povečevati obseg dnevne proizvodnje (s 750 vozil na dan na 880 vozil na dan), zaradi česar smo potrebovali okoli 150 novih sodelavcev.

Judita Ledić, vodja Službe za razvoj zaposlenih v Revozu: »Pri iskanju novih sodelavcev smo seveda najprej medse sprejeli tiste, ki so pri nas v preteklosti že delali, a jim v času zmanjševanja obsega proizvodnje nismo mogli podaljšati delovnega razmerja. Poleg tega smo v sodelovanju z Zavodom za zaposlovanje Novo mesto in zahvaljujoč dobremu sodelovanju znotraj Zveze društev kadrovske delavcev in Sekcije za ravnanje s človeškimi viri pri Gospodarski zbornici Dolenjske in Bele krajine »ugotovili« kompatibilni situaciji med podjetjema Revoz

in Adria Mobil. Tako je podjetje Revoz, d. d., podjetju Adria Mobil predstavilo svoje načrte in podalo ponudbo, čemur je kmalu sledil podpis dogovora med obema podjetjema, ki omogoča zaposlenim v Adrii Mobil, da na podlagi lastne odločitve prekinejo delo v Adrii Mobil in se za določen čas zaposlijo v Revozu, pri čemer jim je ob prenehanju delovnega razmerja v Revozu zagotovljena vrnitev na delo v Adria Mobil. Potem ko so v Adrii Mobil zaposlene seznanili z razlogi in vsebino sporazuma, smo predstavnice Revozove Direkcije za ravnanje s človeškimi viri za zaposlene v Adrii Mobil pripravile podrobnejšo predstavitev podjetja in možnosti zaposlitve, ki izhajajo iz podpisanega sporazuma. Okoli 40 zaposlenih se je prostovoljno odločilo za našo ponudbo in od aprila dalje so v vključeni v Revozov proizvodni proces.«

Izhajajoč iz te izkušnje smo v Revozu izpostavili potrebo, da se tovrstno sodelovanje olajša z vidika obstoječe zakonodaja, saj dokazano prispeva k fleksibilnosti in ohranjanju delovnih mest, in to ne le v kriznem obdobju, pač pa tudi v obdobju nihanja proizvodnih količin, ki jih pozna predvsem avtomobilska industrija.

JUDITA LEDIĆ
REVOZ, D. D.

DA BI SPODBUDILI VZORNO RAVNANJE S ČLOVEŠKIMI VIRI TER TUDI TAKO VEČALI KONKURENČNOST GOSPODARSTVA REGIJE IN OMOGOČILI PREDSTAVITEV DOMAČIH VZORNIH PRAKS,

OBJAVLJA

**GOSPODARSKA ZBORNICA
DOLENJSKE IN BELE KRAJINE**

RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJ ZA VZOREN PRIMER RAVNANJA S ČLOVEŠKIMI VIRI GOSPODARSKE ZBORNICE DOLENJSKE IN BELE KRAJINE ZA LETO 2008.

Skladno s Pravilnikom o podeljevanju priznanj za vzoren primer ravnanja s človeškimi viri GZDBK imajo pravico do prijave na razpis vse gospodarske družbe, podjetja, samostojni podjetniki, posamezniki ali druge organizacije z območja Dolenjske in Bele krajine.

Besedilo javnega razpisa, prijavitni obrazci in pripadajoča dokumentacija so na voljo na spletni strani zbornice **www.gzdbk.si**, v razdelku **novice – razpis za podelitev priznanj za vzoren primer ravnanja s človeškimi viri GZDBK**.

Rok za oddajo prijav je **15. junij 2009**.

**Gospodarska zbornica Dolenjske in Bele krajine, Novi trg 11, 8000 Novo mesto,
tel. 07/ 33 22 185, www.gzdbk.si, info@gzdbk.si**

IZJEMEN NAPREDEK ŽE V PRVEM LETU

O pomenu večje konkurenčnosti je spregovoril predsednik sekcije **Čedo Jakovljevič**, ki je poudaril viden napredek, dosežen v prvem letu delovanja sekcije.

Zbranim je spregovorilo devet predavateljev, ki so vsi po vrsti govorili o priložnostih, ki jih ima računalništvo, saj s svojo tehnologijo sega tako rekoč na vsa poslovna področja. Dekan Fakultete za informacijske študije, **Janez Povh**, je predstavil sodoben študij informatike in poudaril, da bo fakulteta namenjala veliko pozornosti raziskovalnemu delu, hkrati se bo zavzemala za lokalno partnerstvo in ga vključevala v širšo raziskovalno sfero.

Tomaž Gorjup iz Studia Moderna je provokativno primerjal, kaj ima ameriška vojska skupnega z našim poslovnim modelom. Izhajal je iz trditve, da je danes moč odločanja ameriškega oficirja večja v primerjavi s tisto, ki so jo pred leti imeli celo generali. Kajti oficir ima celovito informacijo o stanju na njegovem področju, nadrejeni pa zagotavljajo potrebno podporo in postavljajo pravila igre ter filozofijo.

Bojan Rapotec iz Banke Koper je predstavil njihovo novost – so prva banka v Sloveniji, ki omogoča celovito ponudbo storitev prek portala Banke IN, vključno z

osebnim bančnikom. Tako imajo njihovi komitenti svojo banko z vsemi možnimi storitvami kar doma.

Veliko zanimanja je požela tema o odprti kodi **Mateja Mertnika**: »*Odprtokodna programska oprema je črna luknja, kjer prenehajo veljati zakoni kapitalizma,*« je ena njegovih trditev, ki je poslušalce opozorila, da se znata fenomen in filozofija prenesti tudi na druga področja, kot je tisk, znanje itd.« Sledili so prikazi dobre prakse. **Damjana Pirnar** iz Mikrografije je predstavila postopke, podlage, predpise in standarde za prenos podatkov iz originalnega papirja v računalniško obliko. Pri tem je opozorila tudi na testiranja, na pilotiranje in podobne »varovalke«. **Andrej Žohar** iz S&T Slovenija je govoril o zmanjševanju stroškov z uvedbo e-poslovanja, ki je edini odgovor pri povečanju konkurenčnosti, **Andrej Hudoklin** iz ADD je predstavil pomen integracije med kriticama CRM (upravljanje odnosov s strankami) in BI (poslovno obveščanje). Priložnosti virtualizacije informacijske infrastrukture je bila tema **Aleša Grosa** iz EMC, **Dejan Leskovšek** je predstavil pasti in priložnosti ERP sistema, ki izhaja iz stališča pomagati čim večjemu številu ljudi, čim večkrat in čim hitreje.

V ORGANIZACIJI GZDBK IN FAKULTETE ZA INFORMACIJSKE VEDE JE 26. MARCA NA OTOČCU POTEKALO 2. SREČANJE DOLENJSKIH IN BELOKRANJSKIH INFORMATIKOV. E POSLOVANJE – PRISPEVEK H KONKURENČNOSTI JE BILA RDEČA NIT SREČANJA, NA KATEREM SO SODELOVALI EMINENTNI GOSTE SKUPAJ S PREDSTAVNIKI NAŠEGA OKOLJA, KI SO PREDSTAVILI DOBRE PRAKSE. KOT JE UVODOMA POUDARIL DIREKTOR GZDBK **FRANCI BRATKOVIČ**, SO TEŽJE GOSPODARSKE RAZMERE TUDI SPODBUDA ZA DRUGAČNO RAZMIŠLJANJE IN INFORMATIKI V NAŠEM PROSTORU S SVOJIM DELOM POTRJUJEJO, DA JE TO POMEMBNO PODROČJE NOVIH IZZIVOV. TO JE SREČANJE TUDI V CELOTI POTRDILO.

PETER GERŠIČ,
DELOVNI PREDSEDNIK
SREČANJA INFORMATIKOV:

Velika pričakovanja udeležencev na tokratnem srečanju so se uresničila. Potekalo je na visoki strokovni ravni z izjemno aktualnimi temami, ki so neposredno odgovarjale na vprašanja trenutnih gospodarskih razmer. Posvet je na praktičnih primerih različnih slovenskih podjetij pokazal, da ima informatika izjemen pomen v sodobnem poslovnem okolju, vendar mora za to imeti ustrezno razumevanje vodstva ter jasno osredotočenost na poslovne cilje. Naloga informacijskih tehnologij je tudi v tem, da daje strategom podjetja hiter in celovit vpogled v poslovanje in podatke na eni strani ter jim na drugi omogoča učinkovita orodja za komuniciranje, odločanje in sodelovanje. Če k temu dodamo še e-poslovanje v smislu prodajnih kanalov ali storitev, ki jih ponuja splet, vidimo, da

je vloga IT v poslovanju vsakega podjetja preprosto neprecenljiva. Ena od pomembnih končnih ugotovitev posveta je bila, da predstavlja informatika danes mnogo več od računalništva, saj mora reševati probleme z interdisciplinarnim pristopom ter povezovanjem marketinga, prava, informacijskih tehnologij in upravljanja.

OTMAR POTRČ
CGP, D. D.:

Sodeloval sem že na prvem srečanju, in zato lahko primerjam napredek, ki je očiten ne le pri številu udeležencev, ampak tudi pri širini in aktualnosti vsebin. Izbira vsebin in nastopajočih na tokratnem srečanju je na zares visoki ravni, zato lahko rečem, da je to srečanje primerljivo z najodmevnejšimi in najboljšimi v državi. Poslušali smo zelo aktualne vsebine za gospodarstvo v naši regiji, najpomembnejše pa je, da smo se seznanjali s trendi v naši dejavnosti in z vprašanji še večje učinkovitosti informatike.

MIRA ŠETINA
ADRIA MOBIL, D. O. O.,
NOVO MESTO:

To srečanje je potrdilo, da je informatika ne le nujno orodje za sledenje poslovnih strategij, ampak da postaja vse bolj pomemben igralec konkurenčnosti. Trendi, ki so na pohodu in o katerih smo danes veliko slišali, to še potrjujejo. Veseli me povezovanje gospodarstva s Fakulteto za informatiko; v Adrii Mobil dejavno sodelujemo s fakulteto, in to je porok za vzajemni razvoj področja informatike. Dobro je spoznati tudi vsebine izven svojega kroga. Zanimivi so bili prispevek o novosti v Banki Koper, ki konkretno kaže na konkurenčne prednosti s pomočjo informatike, kot tudi ostali prispevki, ki smo jih danes slišali.

SOLOS
REALIZACIJA GRAFIČNIH IDEJ

Realiziramo grafične ideje. Oblikujemo, svetujemo, kako izbrati najboljše poti za doseg cilja, pripravljamo za tisk in tiskamo - offset ali digitalno.

Združevanje vseh storitev v eno ponudbo predstavlja veliko prednost - prihranek pri času in denarju.

Solos d.o.o., Dunajska 114, Ljubljana,
tel: 01 530 46 70, www.solos.si

NEPREMIČNINE
KVADRAT

V družbi **Kvadrat nepremičnine** smo del svoje dejavnosti specializirali za gospodarske nepremičnine. V svoji ponudbi imamo več zemljišč in objektov, primernih za proizvodnjo in storitve.

Za podjetja izdelamo tudi analizo primernosti nepremičnin in lokacij.

KVADRAT NEPREMIČNINE d. o. o.
Rozmanova ul. 34, Novo mesto
Gsm: 040 777 004
www.kvadrat-nepremicnine.si

**PRVA
ZAVAROVALNICA**

KI VAM VRNE

10%

PREMIJE

**EKSTREMNO
DOBRA CENA
za varne
voznike!**

**Pokličite
080 70 77 in
preverite, kako
lahko prihranite
do 150 €!**

Generali d.d. je prva zavarovalnica, ki nagraduje varne voznike in vrne 10% premije avtomobilskega kasko zavarovanja vsem, ki v zavarovalnem letu ne prijavijo nobene škode.

Obiščite spletno stran www.generali.si ali pokličite na brezplačno tel. številko **080 70 77** in preverite, koliko lahko prihranite pri obveznem in kasko zavarovanju svojega avtomobila. Zavarovanja lahko sklenete tudi v vseh poslovalnicah zavarovalnice Generali d.d., pooblaščenih agencijah in poslovalnicah SKB.

Od vsake sklenjene police avtomobilskega zavarovanja zavarovalnica Generali d.d. podari **1 EUR** v dobrodelnne namene. Zbrana sredstva bo namenila društvu Rdeči noski in zavodu Varna pot.

Brezplačni telefon

080 70 77

www.generali.si

Generali d.d. vrne 10% plačane letne neto premije avtomobilskega kasko zavarovanja voznikom osebnih vozil - fizičnim osebam, ki v obdobju zavarovalnega leta ne prijavijo škode iz tega naslova. Več na www.generali.si.

GENERALI

